

310685 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 11-వ తేది గురువారము

No. 161

నంపుటము ౧౦

తది రోజ్ ద్దా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, ఆశ్వినమాస శ్రవణ న.

నంచిక ౧౬౧

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర తి యి ం ట ను ం డ ద గి న ది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశక్తి మాదిరిగల మాయమందుగాను నకలుమందులవలన మోసముగలుగును. తుచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మూ॥ పత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	...	1	4	0
పత్యవత్సపాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాశ్ట్రు డిక్షనరీ వెల 1-0-0	సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0			
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0	సతీకా ఆన్ధ్రశబ్దచింతామణి 0-12-0			
బొమ్మ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.	ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.			

అన్ని రకముల నెప్ట్యు పాన్ టన్ కలములకు

గోవాలో జిల్లాకు మాకు 25-9-23 క తేదీనుండి,

సోత్ విజస్సిని

ఇంగ్లీషు వైకల్ ఆండ్ మోటారు ఇంజనీరింగు కంపెనీ వా రిచ్చియన్నాదు. గావ టోకు గాను, చిల్లరగాను కొనదలచిన వర్తకులు, యితరులు మాకు వ్రాసిన ధరలు యితర వివరములు తెలుపబడును. వై. కృష్ణమూర్తి అందు సన్యు, జనరల్ వర్తకులు, మెయిన్ రోడ్డు, రాజమండ్రి.

మదనకామేశ్వర లేవ్యాము

దుర్బలులపాలిటి సంతతి:— మేనాడు, నిక్కాళ్, పుల్ల వద్దము, నిర్మలకు, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని పొందిన మంచి బలమును, యశస్వమును, కాంతిని, పీర్వవృద్ధిని పొందే ప్లాస్టిన్, కలిగించు వర్తకసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. డబ్బీలు 1-4-0. వి. పి. చార్జీ 0-8-0 (8888) కోవాపువ్వు లేవ్యాము:— ఇది మలబద్ధమును కోవాపువ్వు కాల విరచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృత ప్రాణము. 15 టు. డబ్బీలు 0-10-0, వి. పి. చార్జీ 0-7-0 వి. పి. అంబుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పిరిచేటి, తెలంగాణ.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

6-10-23 కనివారము నుండి 12-10-23 తేది శుక్రవారము వరకు

కనివారము, ఆదివారములందు మాటిని కగలు 8-15 గం

తమచ మంకటకు అవ్వర్చుమును కలగజేయుదున్న

ఇన్ డి-డేస్ ఆఫ్

బ ఫ లో బి ల్

అను గొప్పకాటకము ప్రదర్శించబడును.

పటకు లందరూ సుప్రసిద్ధులు.

1, 2, 3, 4 భాగములు. మొదటిభాగములో 8 భాగములు కలగ

గాబూల్ గ్రాఫిక్, విశోదములు మాడ చూడవచ్చును.

నవ్వుకము, న్యాయము, యధార్థముగల దుకాణమునందే

మీరు లావాదేవి చేయుటకు ఎప్పుడును వ్రయత్నింపుడు.

చిన్న బిడ్డలు, బాలికలు, స్త్రీలు, మున్నగువారికి కావలసిన ఉచ్చిబిళ్ళలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు మొదలగునవి అమృతమున సిద్ధముగా నున్నవి. సవరము బంగారు, సీమవెండికి పూచీ నిచ్చెదము.

ఒక సవరము ఎత్తుది వెండిరేకులక్క, మజారిచేరి ధర. రు 28

1 1/2 సవరము ,, ,, 36

2 సవరము ,, ,, 44

(1) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 వైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

సీసా 1-1 వల 0-1-0, పి-సీసా 1-2-0
 వ్యవసాయి అయిదు ప్రాంతాలు, వైదిక పక్షం దిగువు వ్యవసాయం,
 చరిత్ర రాగావ్యవసాయం మొదలగు సమస్త వ్యవసాయం పొందును.
 అమ్మకాంక్షనము సీసా, మదరాసు, బీంకర్లు.

సాక్షి నామ గానం, పరిశీలన, కృత్యాదులు

గుంటూరు పురపాలకసంఘసభ్యులుగా నీ దిగువవా
న యొక్క నమిరి:—మంట్ల వెంకటేశ్వరరావు 1 వ వా
న, పాటిబండ్ల కూర్మనారాయణరావు 2 వ వా

సామాజ్య విదేశాంగవిభాగము

ప్రధానామాత్యుల చర్య

ప్రాపంచిక పరిస్థితులను గూర్చి వారీయభిప్రాయము

తీసిలు అక్టోబరు 1 - అర్ధరాత్రికి ముందు విదేశాంగ విభాగము ప్రధానామాత్యులను కలవడము. కర్ణాటక ప్రభుత్వ ముల ప్రతిపదియను. రాజధానిని ప్రభుత్వ సభవారిముందు యువ్యులను. ఉపస్థాపనలెన్నియు ప్రకటించబడవని యభిప్రాయము. కర్ణాటక ప్రభుత్వ ప్రకటనను ఆ దారము గొని ప్రధానామాత్యులు చర్చించెదరు. తీసిలను బ్రెజిడు సామాజ్య విదేశాంగ విభాగము బహుముఖము దీనిని సామాజ్యములకు బహుముఖముగా తీసిమిదిని బహుముఖము బ్రెజిడు ప్రభుత్వమువారిలో ప్రార్థన వికేంద్రించి తీర్చివేదముని దొనిమును వారు తెలియజేసిరి

యూరపులూను, ప్రపంచములోను యధాప్రకారము కాంతివారావరణమున ప్రవేశింపబడు ప్రయత్నించెదమని.

11 తేదీని బాతమిదిని పరిశీలించు గూర్చి చర్చించెదరు. అదిలో సినిమా ప్రభుత్వ చర్యను ప్రారంభించును.

రాజధానిని ప్రభుత్వ యువస్థాపన కర్ణాటక ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము ముందు నిర్ణయించుచు అవకాశము నిర్ణయించుచున్నాను.

అమెరికా

ప్రాపంచిక ఆర్థిక మహాసభ

ను జరపుటచే లాభమేదియనెదని అమెరికా అధ్యక్షులైన కుడిగారు తెలుపుచున్నారు. జర్మనీలు మహాసభముల నీయగలగియున్నచో తన నిర్ణయించుటకు అంతర్జాతీయ విభాగములను నియమించిన చాలునిది. అంతకుమే మురేమియు చేయవలసినదని.

పార్లమెంటులో కార్మికములకురేపన సభ్యులుగను జెడ్ గూర్చు గారు ప్రేమగారితులై అని అనుమానము పెండ్లియాడిరి

ఇండియాలో పెన్సియనుల పద్ధతులను తయారు చేయుపర్యవ అన్ని దేశములకుండు చాల వెనుకబడి యుండెనని పంజాబునుండి వెదలిన విలీయస్మిత్తు గారు తెలియజేసిరి.

సర్. ఆవెగ్ ఆర్థుగారు మృతిమొందిరి జర్మనీయొనైటెడ్ స్టేట్సువారికి నిరర్థకపుటాదం బడిక జరుగునయ్యె ఒడింబడిక త్వరలోనే సంకేతము ననియు అమెరికావా గిగిరించి దృఢపరిచెననియు తెలియుచున్నది.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

కలకత్తా డ్రెయినేజి స్కీము కలకత్తా కార్పొరేషనువారు కలకత్తా డ్రెయినేజి కార కై విద్యాధరీనిదిని క్రొవ్వించుచున్నాను నపరంభమునకు వడలిరి. కార్పొరేషనువారు సగము క్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరింపవలెనను కర్ణాటక కార్పొరేషనువారు రాజీనామిరి.

శాసనసభల ఎన్నికలు

స్వరాజ్యపక్షమువారికి కాంగ్రెసుసభ్యులు చేయదగిన సహాయము

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారి లేఖ

అనంతపురముండలసభలో శేషు శివిన ఉపస్థాపనమును ముగించుకొనెనట్టిగాని అంతరాత్మసంబంధమైట్టిగాని అట్లే పనిముద్రని కాంగ్రెసుసభ్యులు కాన్పించు అభ్యర్థముగా నుండే సహాయనిరాకరణవాదులకు యెట్టి సహాయము చేయవచ్చునో స్పష్టపరచినారు కాని యెనిమిదకు తేటి అ.ప్రభుత్వలో ప్రధానస్థాపనలో వానివారు. అట్టిలోపమును కనుపఱచినందులకు తందాములు. ఎట్టిసహాయము చేయవచ్చునో యాదిగురు మనవి చేసికొనినాము.

సహాయముచేయదగిన విధములు

(1) కాన్పిలులోకి వెళ్లే సహాయనిరాకరణవాదులకు అధి తేషించుకొండ ఉండుట మొదటి సహాయము.

(2) ఢిల్లీరాజీనామాను పరిమితిమునుగూడముగాను స్పష్టముగాను నిరసించుకొంటు ఉండవలసిన సహాయము.

(3) ఢిల్లీరాజీనామాలో చేపిన అర్హతరములు తని వారు ఓట్టుల యచ్చుట మూడవ సహాయము.

(4) కాంగ్రెసుదేవు ఖర్చుపెట్టుకొందా, కాంగ్రెసు కమిటీ చేరు మీద అభ్యర్థము నిర్ణయించుకొందా, ఢిల్లీరాజీనామాను భంగములేకుండా, అభ్యర్థముగా నున్నవారికి కాంగ్రెసుసభ్యులు తమరు స్వంతముగా చేయదగిన యీ సహాయము యేదైనను చేయవచ్చును. అనగా, యెన్నికల (ఓట్టుల) నిచ్చుటకు యెక్కువ వారికి, అభ్యర్థిగల కాంగ్రెసు సభ్యులకు యెన్నికలను తనకు యిచ్చునని ఏర్పాటుగా అడుగవచ్చునో, అదేభముగా యెన్నికల నిచ్చుటకు ఒప్పుకొన్న వారు గూడ ఢిల్లీరాజీనామాలో చెప్పబడిన ఆక్షేపణలు తనివారితో అభ్యర్థి కు యెన్నికలని మన్ని చెప్పుటకు యెక్కువ వేన కంటుల వారితో చెప్పవచ్చును. అభ్యర్థి గానుండి యెన్నికల నిచ్చుని యింతలను అడుగుటకు అభ్యర్థి యిగా నుండువారికి యెన్నికల నిచ్చుటకు కాంగ్రెసుసభవారు అధికారము నిచ్చినారు గాన యిచ్చుమునర్చినవారు ఆ ప్రకారము చేయవచ్చును. ఈ సంగతులు అందరు నాయకులను ఒప్పుకొన్నా. (ఎన్నికలు అనుమాట ఎవరువచ్చినను ఓట్టు అని ప్రాధుపరచెను.)

శాసనసభా బహిష్కారము స్వరాజ్య పార్టీవారు అభ్యర్థముగా తనివారితో బహిష్కార ప్రకారము చేయవచ్చునో అని కొందరు మిక్కిలు నన్న ప్రశ్న చేసినారు. కాంగ్రెసులో అన్ని పార్టీలవారును ఉన్నారు. ఢిల్లీ తీర్మానము ప్రకారము అట్టి ప్రచారము చేయవలెనని, అది స్పష్టముగ నిషేధించబడియున్నది.

టంగుటూరి ప్రకాశం.

అలహాబాదు మ్యునిసిపలుసంఘసభ విదేశీయులకు ప్రతీకారము

“అమెరికావారు భారతీయులకు పౌరసత్వపు హక్కుల నియంత్రిన. బ్రెజిడు సామాజ్యమునందు అధినివేశములలో భారతీయులను అభ్యర్థములగా చూచుచున్నారు. గాన అతల ములకు తమ మార్పిడేముని తెలుపువారి వెప్పరిని యికమీద స్వహింసానియమనగాని మరీ యె దులకుగాని ఈ మునిపాటి కిరి అధినివేశములవారు భూముల నియంత్రి డరు ఆంగ్లేయులకును అమెరికావారిని రిని మ్యునిసిపలు సంఘముల నేడు మునుకెట్టింపుగా నున్నా చేయవలెను” అని తీర్మానము యూనెల 9 వ తేదీని జరిగిన అలహాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘసభలో పండిత బృహ్మకాంత ముంబాగా రుప గాదింది.

“అధినివేశములవారు (ముఖ్యముగా కెవ్వావారు) అమెరికా తే కము వారు ను భాం తీ యుల న గౌరవ తం చి నం దు ల కే స భ వారు చాల చింతిలు చున్నారు. ఈయనల తొలగుటకు స్వరాజ్యము తప్పు చేరుసాధ నములేను. ఈవిషయమున స్వరాజ్య ఉద్యమముపట్ల సానుభూ తిని చూపుటకు భారతదేశగౌరవమును స్థిరపరచుటకును కర్త వ్యమును నిర్ణయించుట కొక ఉపపంథము నేర్పరచడమైనది. అమెరికావారును అర్ ఎన్. భూమాగా రుపగాదింది, వారు గారి తీర్మానమును మొదటి భాగము మూతమె ఆమోదింప బడెను. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా ఆనందబజారు పత్రిక

కేసు కొట్టివేయబడెను.

కలకత్తా ఆనందబజారు పత్రికలో రాజధానిస్థాపన (పరిటింపబడె నని సంపాదకముద్రాపకుల యెని తేదీని కేసును రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కొట్టివేసి ముద్రాయాము యదగు సత్వోప లని తీర్పుచెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

బర్మా జాతీయవాదులు

సమాధాన ప్రయత్నములు

బర్మాజాతీయవాదులలో రెండుకేసులు వారను ఏకే భవించి జేబాభివృద్ధి కనిచేయదగిన బర్మాపత్రిక సంపాద కుడు విజ్ఞప్తిని ప్రకటించెను. అట్టి సమాధానప్రయత్నముల సభకు తాను రాజులని అతివాదనాదుడు చితు హెలాంగు గారు తెలిచెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆలిపూరు కుట్ర కేసు

10 వ తేదీ విచారణ

కోనాడొన్వయము గూర్చి కొందరక్రిమున గూడ సాక్షులొచ్చిరి. హంతకులనలన హత్యచేయబడిన జమీందారు ప్రసన్న కుమార దెవర్గిగారి సతీవధి వారలాలాదేవిగారు సాక్షులొచ్చిరి. కైలేంద హరియలు తిన్న కొట్టరిని కే కే వ్యవహు నుడివి నట్లు మాయ తీవారలన వింటిరి. కైలేంద హరియలు వా భర్తయను భాగస్వామి. వారి ప్రభు సాత్తుచున్నానివాడ కలిగియుండెను. వా భర్త కంకి పిస్తోలును గరి పెట్టివారు కైలేందనినలే కే కనుబడిను. వాకు వివ దిన కలెవ్వని హరియని కలెవ్వనినలే యుండెను. హనుగరియు పలచని వాడనని సొంపు ము సాత కనుబడిను. కైలేందదేవులే యుండెను” అని సాంబాలాదేవి నుడిచెను.

“బ దిపోటుదొంగలు సోయపిట్టుల కేసు న భర్తదేవు వెట్టిరి. అతడు పిస్తోలునుండునలన గాయము తగిలి వాభవము కైలేందదేవు తిన్నుకొట్టెనో కాల్వెని ఏమ్యుండగా కేసు వింటిరి” అని కే కే వ్యవహు భార్య రాధా కణిదీవి నడిచెను.

“కైలేందదే పిస్తోలుతో కాల్వెని చెప్పుకొనుండగా కేసు వింటిరి” అని ఆయంటి సంకు మరీయొక స్త్రీగూడ తెలి చెను. (ఆ. ప్రె.)

కై నవ్రని హిందూమతమున

కలుపుట

శ్రీవైష్ణవ బ్రాహ్మణసంఘమునచేర్చుట

కుంభకోణమున మహాపండితుల సభ

ప్రాయశ్చిత్తము చేసి కలుపుకొనవచ్చు నను తీర్మాన ముమోది. వబడెను

కే. టి. కృష్ణస్వామయ్యగారు అను వైష్ణవ బ్రాహ్మణ యంతకుడు విద్యార్థిగా నున్నపుడు కై ప్రభువును స్వీకరించెను అత డిప్పుడు మరల వైష్ణవ బ్రాహ్మణసంఘమున చేర గోరగా శ్రీవైష్ణవమునకు శ్రీ విద్యాక తాతావారిగారు పండితుల అనుమతిని బడసి ప్రాశాస్త్రిత్వనామామలను చేయుచి నిజమతదీక్షిసంగిరి. దీని స్వీకరణములకు యూనెల 7 వ తేదీ ఉదయమున కుంభకోణమున శ్రీరామ స్వామి వేవాలమున గొప్పసభ జరిగెను. మహాపండితులకు పూర్వాచారపరాయణులు వెక్కుమంది వచ్చిరి. మేముకు మహాపూర్వకముగ పూర్వోపమును పొందినవో శ్రీ యశ్వత్త మొందించి నిజమతమున చేర్చుకొనవచ్చునని పరాకరస్పృతి యుండున్నది. ముక్తిముగమున శాస్త్రీయే ప్రమాణము వీర రాఘవాచారిగారు నుడిచిరి. ముమ్మాండవోముకు తందావ్య (పాశనమును గూడ జరిగింపవలెనని. ప్రాధేసరు కే. సుందర రామయ్యగారు దాని శామోదిమయ హిందూమతమున కా పాడు ట్యురనినగాన ప్రాశాస్త్రిత్వచేసి మరల మనయత మునచేర్చుట కనువలొపరలే నని నుడిచిరి. ఏమట్లు పండితులం దిరు బాలాచించి అందులకు సర్దుతిండి చింతకములు చేసిరి. పూర్వాచారపరాయణులగు గొప్పపండితు లిటుల బహిరంగ గభాలో నిర్ణయించుట కిదియేతొలిసారి అనినతెలివ కుంభకోణము నుండి హిందూమతము ప్రాగును,

పొద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

అ. నెం. 386/1923

వాది:- గూడూరి అప్పయ్యగారి కుచ్చాగారుడు సాకిక చాపాడు.

ప్రతివాది:- డి॥ కో॥ తిప్పారెడ్డి సాకికబూడిదపాడు.

ఈ నెంబరిలో వాది ప్రతివాదియైన ప్రామి కోటును బట్టి రు 255-1-0 లకు దాదా దాఖలుచేసి యున్నాడు. ఈ వ్యాజ్యము 27-10-23 తేదీ వాయిదా వున్నది. అదనము ప్రతి వాది కోర్టుకు హాజరుకానియెడల అని పరకముతో దాదా ఫయిము చేయబడును. అని కోర్టువారు తుర్తియచేసియున్నారు.

పొద్దుటూరు } ఆర్కాడు శ్రీనివాసరావు, 8-10-28 } కక్షిణ.

అంధ పత్రిక

1922-23 సం. అక్టోబరు నెల 11-వ తేది

గురువారము

ఏజెన్సీ పరిపాలనము

ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునందలి ఏజెన్సీ భాగము లొక ప్రత్యేకపు ఉపవిభాగము క్రింద 1920 సంవత్సరమున ఏర్పరచబడినది. ముందు పర్వత ప్రాంతముల కిది వర్తింపజేసి ఇప్పుడు పర్వత ప్రాంతములను ఏజెన్సీ భాగములకు వర్తింపజేసినది. ఆయ్యది నిరూపించెను. ఏజెన్సీ ఉపవిభాగము ప్రత్యేకముగ నిర్వహించబడవలెనని ప్రజలకేగక ప్రభుత్వము నకు గూడ విశేషముగా యిబ్బందులు గలిగెను. ఏజెన్సీ పరిపాలనము ప్రజావిమర్శనమునకు లోను గాకుండవలెనని, ఇతర ప్రభుత్వములకన్న నెక్కువ నిరంకుశముగ నుండవలెనని నిబంధించిరి. ఇతర తావులందు స్వాతంత్ర్యవత్తనావకాశము, ఏజెన్సీ యందు లెక్కవగ నుండెను. ఏజెన్సీ చట్టములును, పరిపాలనానిబంధనలును వేరుగ నుండవలెనని, అధికార నిరంకుశత్వమునకు తావు లధికముగ గలదు. ఏజెన్సీ చారిత్రమునందు రంప ఫిరార్ల విశేషముల నరము గలిగించెను. ఇట్టి సందర్భములలో ఏజెన్సీ ఉపవిభాగము ప్రత్యేకముగ నిర్వహించబడుట పాడిగా దని తెలిచి, ప్రభుత్వమువారు యీ నెల 16 తేది నుండియు ఏజెన్సీని రద్దుపరచు నిశ్చయించిరి. ఇందుకు ఇండియా పార్లమెంటు రంగీకరించిరి. యీ వారపు పోర్టునెండు బార్లెట్లలో ప్రకటించబడినది. ఏజెన్సీ ఉపవిభాగము భాగము లాయా జిల్లాలకు చేర్పబడును. రహస్యముగొండ శ్రీకాకుళము పులుడివిజయలు గంజాముజిల్లాలోను, పార్వతీపురం, నరసపల్లం, కొర్రాపుట్టి సబుడివిజయలు విశాఖ పట్టణము సబుడివిజయలోను, భద్రాచలం, పోలవరం పులుడివిజయలు గోదావరి జిల్లాలోను చేర్పబడును. 16 తేదీనుండియు ఏజెన్సీ కమిషనరు అధికార మంతరించును. మంల సేవ్యులవలె గంజాము విశాఖపట్టణము గోదావరిమండలముల కలెక్టరులు ఏజెన్సీ చట్టముల ననుసరించి పరిపాలింతురు. కాని ఇందువలన నెక్కుడులాభ ముండజాలదు. ఏజెన్సీ ప్రజల కష్టములు దీరజాలవు. ఏజెన్సీకి ప్రత్యేక చట్టముల దొలగించి, ఇతర ప్రభుత్వములందువలెనే పరిపాలనము జరుపుచో, ఇతరులతో బాటు ఏజెన్సీ ప్రజలును సమానాభివృద్ధి గాంచుటకు వీలగును. ఏజెన్సీ ప్రజలకు ఆనాగరికులని ఎంచి, ప్రత్యేక నిబంధనల నొప్పుచుటచే, అక్కడి కలిమిలు ఎప్పుటి కప్పుడు నిషేధ మగుచున్నది.

స్వపరిపాలనా ప్రజాసమూహములను గాని, ఏజెన్సీ భాగము లయినను సత్వరాభివృద్ధి గాంచునెరవు. ఏజెన్సీ ఉపవిభాగము అంతరించుచున్న నీ ర్థమున, 1922-23 సంవత్సరపు ఏజెన్సీ పరిపాలనపు రిపోర్టును గమనించుట యుక్తముగ నుండును. ఇక ముందు నుండియు ఏజెన్సీ రిపోర్టులు వెలువడవు. జిల్లాల పరిపాలనమును తెలుపు నివేదికలు ప్రత్యేకముగ వెలువడవలెనని, ఏజెన్సీ పరిపాలనను గ్రహించుట కవకాశ ముండజూడు. రాష్ట్ర పరిపాలనపు ని పోర్టుతో పాటు, ప్రభుత్వము వారు ముదలపరిపాలనపు రిపోర్టుల నెల ప్రచురింపగూడదో తెలియదు. రాష్ట్ర పరిపాలనమున

కన్నను గూడ, మండల పరిపాలనపు రిపోర్టులు ప్రజలకు ముఖ్యము. మండలపు రిపోర్టును ప్రచురించుటకు, కలెక్టరులకు తీరక లేదని చెబుచున్నది. కాశము లేదు. ధనాభావ మొకవంకను, మన్యం ఫిరార్ల వేరొకవంకను, అధికారుల పంచనమున కడు గలిగించినట్లు, ఏజెన్సీ రిపోర్టులు చెబుచున్నది. ధనాభావపు కారణ మెంతవరకు సరియైనదో తెలియదు. ట్రావెలింగు అల్లవెన్సీ చాలకపోవుటచే, ఏజెన్సీ ఉపవిభాగము ఉద్యోగులు పూర్తిగ కలెక్టరులను సలిపియుండలేదట. ప్రయాణపు భార్యము చాలకపోవుచో చాలలేదని వైయధికారులకు చెబుచున్నారని వచ్చును. గాని, తా మెన్నవలసిన విధిని క్రింది యధికారులు మానుకొనుట నమ్మకం ద పరిణమించును. ఫిరార్లవలన గూడ అధికార పర్యటనము పూర్తిగ జరుగలేదట. సివిలు వ్యాజ్యముల పరిష్కారము గూడ, ఫిరార్లవలనే అలస్య మయినట్లు సూచించబడినది. ట్రావెలింగు సబ్ అసిస్టెంట్ సర్జనులు గతవత్సరమునకన్న తక్కువదూరము దిరిగిరి. ఖాండు ఏజెన్సీలో ఓడ్రభావ తెలిసినవా రెక్కువగ నియమించబడిన గాని, వైద్యసహాయము నధికముగ నలుపుటకు వీలుండదని తెలుపబడినది. మన్యంజ్వరమును పోద్రోలుటకు కొంతవడి ప్రయత్నములు జరిగినను, ఎక్కువ ప్రయత్నముల నలుపుటకు ధనము లభింపలేదట.

ఆంగ్ల ప్రభుత్వమున డబ్బులేదనుటకన్న, అవమానము వేరుండబోదు. రంప ఏజెన్సీలో, కనుపించిన దానికన్న స్పష్టత మధికముగ వ్యాపించినది. ఈ వ్యాధిచే గూడెంతలాకాలో నొక గ్రామ మంతయు దాదాపుగ నాశనమయ్యెననియు తెలియుచున్నది. విద్యాభ్యాసము జెందిన అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరుగూడ, తిగిసంతిహారమును తిరుగిపోవుటకు ప్రయాణ భార్యములు చాలకుండుటచే కారణమని రిపోర్టు చెబుచున్నది. ఈ సాకు విచిత్రముగ గమించును. ప్రయాణపు భార్యములు చాలకుండుటకెందు బాధ్యులలో తెలియకున్నది. ఆ కారణముచే, ఇన్ స్పెక్టరులు తమ విధులను నెరవేర్చుకుండుట మురింత విచిత్రము. ఇంతిన్నను ఇన్ స్పెక్టరుల నసలే దొలగించిన, ఖర్చు కలిపవచ్చును గద. ఏజెన్సీలో విద్యాభివృద్ధి ఎంతమాత్రము గనుపించదని, రిపోర్టు చెబుచున్నది. ఇది పరిపాలనాభివృద్ధికి నిదర్శనము గాజాలదు. అడవుల పరిపాలనము సత్వప్రకరముగ కదల వార్త లప్పుడప్పుడు వినవచ్చుచున్నది. ఫిరార్లకి సంబంధించిన రిపోర్టులో ఈ సంగతి యంగీకరింపబడినది. పోడు వ్యవసాయము గూర్చి ప్రజలలో నసంతృప్తి ప్రబలియున్నది. చెల్లను కల్పి, అక్కడ కొంతభూమిని బాగుజేసి వ్యవసాయముజేయుట, ఏజెన్సీ బాతుల కలవాల్తెయుండెను. అందుకు ఫార్మెన్టు అధికారు లడ్డుబెట్టుచుండుటచే, కొండబాతు లసంతృప్తులయిరి. గూడెం కొండలలో పోడువ్యవసాయమున కెక్కుడు భూమిని విడువవలయునని ఉత్తరువు లియబడినది. ఈ యుత్తరువు తెంతవర కనుకూలించెనో తెలియదు. బల్లిగుడిబాతును ప్రత్యేకించుటక, ఖాండులు కొండ రంగీకరింకక, ఆ యడవులు తమకే జెందినవని అడ్డుపడి రినియు, వారినిరోధమును పాటించక డిమాండ్లను చేయబడి ననియు రిపోర్టు చెబుచున్నది. పోస్టులు లెలిగ్రాఫ్ ఏర్పాటులలో గూడ నెట్టి యభివృద్ధి గలుగ లేదని తెలియుచున్నది.

1922-23 సంవత్సరమునందు ఏజెన్సీ భాగములనుండి 1171 మంది అస్సాముకు కూలీలుగ గొంపోబడిరి. దక్షిణ హిందూస్థానమునకు కొని పోబడినవారినింట్లు తెలియలేదు. ఉత్తర హిందూ

స్థానమునందలి కొన్ని భాగము లిక్కడనుండి కూలీలును దీసికొని పోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నవట. ఈ సందర్భములు ఏజెన్సీ ప్రజల దౌర్భాగ్యస్థితిని సూచించుచున్నవి. ఏజెన్సీ ఉపవిభాగములో సహాయ నిరాకరణ సంఘటనము గనపించలేదనియు, ఫిరార్ల నాయకుడగు అల్లూరి శ్రీరామరాజుగారికి అసహాయోద్యమముతో నెట్టి సంబంధమయినను గలదా లేదా యను విషయము సందేహస్పద మనియు, అరినికార్యములు గొన్ని సహాయనిరాకరణవలంబుల చర్యల బోలియున్న వనియు, తునిసహాయ నిరాకరణపక్షమువారిలో నతనిపట్ల సానుభూతి జూపెడివారు కొందరు గలరనియు రిపోర్టు సూచించుచున్నది. కాని తునిలో నితనియ్యద్యమము పట్ల సానుభూతి గలదని యూహించుట కవకాశము గనుపడిదు. రామరాజుగారి యింటివలె చర్యలుమాత్రము సహాయనిరాకరణపక్షమువారి చర్యల బోలియుండలేదని, ఏజెన్సీ కమిషనరుగారు సూచించిరి. రామరాజుగారి తిరుగుబాటుతో సహాయనిరాకరణ పక్షమువారి కెట్టి సంబంధములేదని, చాలకాలము క్రిందటనే స్థిరపడెను. దౌర్భాగ్యరహిత సహాయనిరాకరణ పక్షములను, రామరాజుగారి దౌర్భాగ్యప్రయత్నముల నేమాత్ర ముమోడింపరనుటతిథ్యము. ఈ సంగతిని బాధ్యత గల యధికారులు గుర్తించి యున్నారు. ఏజెన్సీలో వ్యూహానిధ్యోగులు తమ విధిని నిర్వహించుటకు ధనాభావమడ్లు వచ్చెనను విషయమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపక, ఇందుకు సంబంధించిన అంశముల సందర్భములను వివరింపవలయునని కోరిరి. ఏజెన్సీ ప్రజల యభివృద్ధికి, వారిని స్వపరిపాలనమునందు సుశీక్షితుల గావించుటయే మార్గము. ప్రత్యేక పరిపాలనము గావించినను, ప్రత్యేక చట్టముల నన్నిటి నవలంబించినను ప్రయోజన ముండదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణము లీ విషయమున కడు సంకుచిత భావమును కనుబడినవి. ఏజెన్సీయందు, ప్రకృతిశోభయు, వస్తుసంపదయు విశేషముగ గలదు. ఏజెన్సీ ప్రజలు ప్రాచీనకాలమున అనాగరికులుకారని, ఇటీవల వెలువడిన ప్రాచీనపరిశోధనానివేదికము సూచించెను. కళలును, విద్యలును, ప్రాచీనకాలమున విశేషముగ వర్ధిల్లినట్లుల జూపుట కనేక నిదర్శనములు బయల్పడినవి. అట్టి నాగరిక దేశ మిప్పుడు వెనుకబడి యుండుటకు కారణము లేవి యయినను, స్వపరిపాలనాభివృద్ధివలన అక్కడి ప్రజలు ముందుకు రాగల రనుటకును, తొంటియాగ్నత్యమును మరల పొందగల రనుటకును సందియము లేదు. ఈ సాధనమును విడిచి, ఇతర ప్రత్యేకతల నన్నిటి నవలంబించినను, ప్రయోజన ముండదు.

ఇంజీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతి

ఇంజీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతి గూర్చి అధినివేశ రాజ్యమంత్రి లొకరికన్న సెక్ రెక్కుడు ఉత్సాహము గనుబటులు వింతగాదు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముపక్షమున ముచ్చటించిన సర్ ఫిలిప్ లాయడు గారు గూడ ఇందు విషయమై అంగీకారము సూచించిరి. కొన్నివస్తువుల పట్ల ఇంజీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి నవలంబించెద మని, వీరు చెబుచుంటే అధినివేశ రాజ్యమంత్రిలు కడు సంతోషము గనుపఱచిరట. తేబరుపక్షమువారిందు కంగీకరింప రని తెలియుచున్నది. ఇండియాపక్షమున ముచ్చటించుచు, ఇంజీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతిని హిందూ దేశ మెన్నుడును అంగీకరింప లేదనియు, ఇండియా ప్రభుత్వముందుకు సమ్మతించు నని తాను పూచీపడ బాలననియు, ఇప్పుడు గురికిరి. కాని ఒక్క హిందూ

దేశపు అసంగీకార మేలు జేయుగలము. మిగిలిన భాగము లన్నియు నీ పద్ధతి నామోదించుచున్నవి. ఇందుకు తగిన విధానము నొకదాని నేర్పరుచుటకు రాయల్ కమిషనును నియమింపవలయు నని, ఆఫీసరీయూనియన్ యగు బ్రాన్ గారు సూచించిరి. ఇంపీరియల్ సెమినేరియల్ పాల్సీనులవలన, హిందూ దేశమునకు గలిగెడి లాభము మెడియో స్ఫురించుచునే యున్నది. ఇంపీరియల్ ప్రెస్ రెన్యూ కద్దతివలన, హిందూ దేశము భరింపఁజలిన భార మధికముగను, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందెల్ల, ముడి వస్తువులను పండించుటలో, హిందూదేశ మగ్ర స్థానము వహించియున్నదనకు సందియములేదు. ఇంగ్లండుకును, కాల్సిలకును ముడివస్తువులు ముఖ్యముగ గావలయును. ఈ దేశములు పీని నుపయోగించి, వస్తువుల ననేకములను తయారుజేయును. ఇంపీరియల్ ప్రెస్ రెన్యూ కద్దతి నవలంబించుటవలన, హిందూ దేశపు ముడి వస్తువులను సామ్రాజ్యము నందలి ఇతర భాగములు చౌకగ దెప్పించుకొనగలవు. హిందూదేశమున తయారగు వస్తువులు అత్యల్పము. ఇంపీరియల్ ప్రెస్ రెన్యూ కద్దతిమూలమున హిందూదేశము తనకు గావలసిన సరకులను సామ్రాజ్యమునందే గొనవలసివచ్చుచుగాని వెలుపల గొనుటకు పీలుండదు. ఎక్కడ చౌకగ దొరికిన అక్కడ సరకులను కొనెడి సౌకర్యమును హిందూదేశము కోల్పోవలసివచ్చును. అటులనే తన ముడివస్తువులను ఎక్కుడు ధర పెట్టి కొనెడిదేశముల కంపుటకు పీలుండదు. ఇంపీరియల్ ప్రెస్ రెన్యూ కద్దతివలన నప్యవధుడేక మిది యొక్కటియే. కాల్సిల కిందవలన నత్యధిక లాభము గలుగును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు, భారతీయులకు గౌరవసాసము లభింపకున్నది. ఏ వైపుకు బోయినను, వీరిని కాలిదనిచ్చుటలేదు. ఇట్టి యవమానములకు లోనయినను, వీరు సామ్రాజ్యపు బరువులను మాత్రమధికముగ మోయవలసియుండును. ఇది ఎంత దుర్భరస్థితియో గ్రహింపవచ్చును. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని యిట్టిదుస్థితి దొలుగునని దోచడ.

దేశీయవైద్యము
దేశీయవైద్యము గూర్చి మద్రాసు కమిటీ వారు ప్రచురించిన రిపోర్టు, "బ్రిటిషు మెడికలు జర్నల్" ద్వారా నాకర్పించినది. ఈ రిపోర్టునందలి సంగతులు, బ్రిటిషు మెడికలు జర్నలుకు ఆశ్చర్యము గలిగించి యుండవచ్చును. దేశీయవైద్య మనన, కొరగానిదని దలచెడి పాశ్చాత్యులకు, దానికే శాస్త్రాభివృద్ధి ముగిసినది గ్రహించుట ఎంతయో కష్టముగ నుండియుండును. అందుకు దోడు, పాశ్చాత్యవైద్యమునందు లేని కొన్ని విషయములను దేశీయవైద్యము కనిపెట్టె నని చెలుపుటచే, వీరికి మరింతవంత గలుగుచున్నది. మనఃస్వని "ప్రకృతి" బట్టి మందును వాడవలయు నని దేశీయ వైద్యము తెలుపుచున్నది. త్రిదోషసిద్ధాంతము వలన, వ్యాధికారణమును గ్రహించి దానిని తొలగింప వీలగుచున్నది. మనుష్యుని ప్రకృతిని నిర్ణయించుటయు, ఓషధియొక్క రసవీర్యములను కనిపెట్టి మందు వాడుటయు, గొప్పవిషయము గాదనియు, ఈ సిద్ధాంతము నిలువదనియు, ఆయుర్వేదమునకన్న పాశ్చాత్యశారీరిక శాస్త్రము ముందడుగు వైచినదనియు, బ్రిటిషు మెడికలు జర్నలు సూచించుచున్నది. సమర్థులగు గురుప్రసాద్దేవస్వామినిగొని, ఆయుర్వేద సిద్ధాంతరహస్యము తెలియదని, ఆయుర్వేద ససంఘపు రిపోర్టు చెలిపెను. పాశ్చాత్య శాస్త్రము కిట్టి శిక్షణ మవసరము గాదనియు, ఇట్టి మూఢ సిద్ధాంతములు పాశ్చాత్యదేశములలో వెనుక వ్యాపించి యుండె ననియు, ఇప్పుడవి అంతరించె

ననియు, ఆయుర్వేదవైద్య మింకను ప్రాథమికావస్థయందున్నదనియు, బ్రిటిషుమెడికలు జర్నలు చెలిపి, సంతృప్తి జెంచుచున్నది. ఇంతటితో బోక, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు హితము గఱపుచున్నది. యూరపీయను శాస్త్రజ్ఞులను ప్రోత్సహించి మద్రాసు ప్రభుత్వము దేశీభివృద్ధికి తోడ్పడునా లేక దేశీయవైద్యమును ప్రోత్సహించి దేశమును మధవిశ్వాసమూర్తము న మరల వెనుకబడి ద్రోయునా యని, ఈ పత్రిక యడుగుచున్నది. మద్రాసు ప్రభుత్వము వారేమార్గ మవలంబించె యో తెలియదు. ఆయుర్వేదవైద్యముగూర్చి రిపోర్టు వెలువడి చాలకాలమయినను, ఇంతవరకును ప్రభుత్వమువారికి యభిప్రాయము మెసగరయిరి. ఎట్టి సూచనల గావించరయిరి. ఈలోపుగ బ్రిటిషు పత్రికలు గగ్గోలుబెట్టు చున్నవి. దేశీయవైద్యమును నిరసించుచున్నవి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి పరిస్థితులలో నెటుల మెలగెదరో చూడవలయును.

1818 సంవత్సరపు చట్టము
1818 సంవత్సరపు చట్టమును వంగదేశములో బ్రయోగించుట, పలువుర కాశ్చర్యము గలిగించెను. నిర్బంధశాసనముల గూర్చి విచారించిన కమిటీవారు, ఈ శాసనమును సరిహద్దు ప్రాంతములలో దప్ప మిగిలిన తావులందు ప్రయోగింప గూడదని సిఫార్సుజేసిరి. ఆ సిఫార్సును ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించిరి. ఇట్టి స్థితిలో నీ శాసనమును కలకత్తాలో మరల బ్రయోగించుట కడు విచిత్రముగ గన్పట్టెను. వైన దెలుపఁజేసిన కమిటీలో సభ్యులగు జె. ఛాదరీగా రీ సంగతిని ప్రభుత్వమునకు స్పష్టముగ సూచించియుండిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారింతవరకును వెడచెవినిబెట్టిరి. కలకత్తాలో గత సోమవారమున జరిగిన బహిరంగసభ కడ్యతలే వహించి, బి. చక్రవర్తిగారు ప్రభుత్వ చర్యను చక్కగ విమర్శించిరి. లా, ఆర్డరుల నిమిత్త మిట్టి చట్టము నింకను ప్రయోగింపవలసివచ్చుట, బ్రిటిషు పరిపాలనాకజయమునకు నిదర్శనమని చక్రవర్తిగారు సూచించిరి. భారతీయులలో క్రతిశాఖ వారును స్వాతంత్ర్యము గోరుచున్నారనియు, సహాయనిరాకరణోద్యమవిజయమున కిదియే కారణమనియు, దేశమునందు రాజద్రోహమున్నయెడల భారతజాతీయంతయు రాజద్రోహపూరితమై యున్నటుల జెప్పవలయు ననియు చక్రవర్తిగారు ఖండితముగ జరికిరి. నిర్బంధశాసనప్రయోగము మూలమున, ప్రజలసంచలనము నణగదొక్కుట దుర్లభము. ఈసంగతిని పాలకు లింకను గ్రహింపకున్నారు. ప్రజలను సమాధానపరుప బూనకున్నారు. అధికారవర్గముపై నాధారపడునంత కాలము, భారతవర్షము తనమోక్షమును సాధింపనేరదు. స్వాతంత్ర్యసంపాదకు, ద్విగుణకృతకక్తితో క్రజలు పాటుబడఁజలినయవసర మే తెలిచినది. అనుకూలావకాశములు పెక్కు లిదివరకే జారిపోయెను. ఇకనయినను వారు తమ నూతనావకాశముల నుపయోగించి కృతకృత్యులగుట, ధర్మము.

ఉపవిలేఖకులకు సూచన
ఆంధ్రదేశమునందే పలువుర ఉపవిలేఖకులు లేఖన వ్యాసములను ప్రచురణార్థము ఆంగ్లభాషలో వ్రాసి పంపుచున్నారు. వీరినన్నిటిని భాషాతరీకంచుట దుర్లభము. భాషాంతరీకరణమునందు విలేఖకుల ఆభిప్రాయములను తిన్నగ పొందు పరచుటయు కులభము గాదు. ఆంగ్లముకు తెలుగు మాతృభాష యగుటచేత, ఈ పత్రిక తెలుగుపత్రిక యగుటచేతను దెలుగు సంతే తమ ఆభిప్రాయములను తెలుపుట వారిధర్మము. అటుల వెలువఱుచునట్లు, ఆంగ్లము మాతృభాషాభిప్రాయమునకే లోక మాహించుట యగును. ఇకలందుండియొక విలేఖకుల మాతృభాషలోనే, వ్యాసములను లిఖించి పంప ప్రార్థింతు.

(ఆం. ప. సం.)

సానికవార్తలు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

ఈనెల 25 వ తేదీని చల్లపూరిలో సభ జరుగదు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘసభ ఈ నెల 25 వ తేదీన మాడిదు. సవంబరు నెల మొదటి వారములో సమావేశము జరుగును. స్థలము తేదీ వెయికనుంకి తెలియపరచెదను.

|| కాశ్యపరావు, కార్యదర్శి.

తపాల నోటీసు:—కొలంబోమిడుగా దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్ళెడి ఒకా జడల పోస్టులకు అక్టోబరు 15, 1923 న నామంబ్రం 6-25 గంటలు దాటినవెనక పుచ్చుకొనరు. ఈలోగా ఉత్తరములవేసిన సరిగా చేడను.

ఒక సమాధానము, వదంతి:—ఒక్కొక్కమేటరు నందు గడచిన సెలెక్షన్లు 55.5. త్యాగాలు తెల్లగాన బసగిన యువశ్యాసనంబ్బావ శ్రీయ్యరి ఎస్. శ్రీరామ అయ్యంగారు తెలిపి యాక్షేపణల విషయము 55.5. త్యా. తెల్లగాన, శ్రీమద అయ్యంగారు గారి క్రత్యేకముగ నొక సమాధానపు టుర్తరమాను వ్రాసినట్లు తెలియచున్నది.

కార్పొరేషను ఎన్నికల తగాదా:—అమీరు మహాల్ డివిజనుకును కార్పొరేషను కన్యకుగ ఈ వత్సరము ఎన్నికలవేసినది. వందశాతము వాడుకగారి ఎన్నికల అక్రమ నదని దాక్షిణ్యమీరు అన్వయిస్తేగాన తెచ్చిన దావా ఈదిన ముదల నీటి నీటికొద్దుగా విచారణకు వచ్చును. వందశాతము వాడుకగారి పక్షమున పోలెస్ ఎస్. దొన్సామి అయ్యంగారు కోరికై, కాలకి వ తేదీ వాయిదా వేయబడినది.

అరుంధతీయ మహాసభ:—ఆదివారము నాడు ఉదయవన, సాయంత్రమున రాయచూరులో రెండు ఆరుంధతీయులసభలు జరిగినవి. అందు రెండు తీర్మానములు ఆమోదింపబడింది. కొందరు పోటీంధముల నేర్పరిచి జాతీయముగ ఒక మత్స్యము చెడగొట్టుదున్నందులకు దుఃఖమును సూచించి తీర్మానము (2) ఎల్. కె. గుప్తామిగారి సభిసందించుచు తిరిగి వారికి తిరుగుబడిగా నిజమింపకోరెడి తీర్మానము.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము, వైదికశాస్త్రశాఖ: ఈనెల 12వ తారీఖున కృష్ణవారిపాలెంకాలము 4 కుసుమావళి సాధారణసభ జరుగెను. మేరీరానీకశాఖయందలి ఆంధ్ర పండితులగు బ్ర. శ్రీ. ఎ. వి. సునీహం కండిరులుగారు 'ఆంధ్రభాష-శ్రీ కృష్ణవారిపాలెంకాలమున భాషాభివృద్ధి' అను విషయమునుగురించి ఉపన్యసించెదరు. 15వ ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సభకు విచ్చేయప్రార్థింతు.

పూసూరు పోలిరెడ్డి, కార్యదర్శి.

నేషనలు బ్యాంకు మరాయి కైదు చేయబడెను:—నేషనలు బ్యాంకులో నిదివరకు సారంగపాణిరెడ్డి జరిగిన మోక్షముకేసునందు, మెడి వరాయిగానున్న సునీహచారి గారు పోలీసువారికి కొంతమాత్రమును దెచ్చెను. అందువలన అరెస్టిని వేరొకవరాయి యరాయిజరుగుచు దబ్బువిషయమున భారతగలవని పోలీసువారికి అనుమానముకలిగినది. బ్యాంకు ఆధికారులకు నూడె అనుమానము కలుగుటచే నరసింహచారిగారు యధీనమునందుండి మొత్తమును లెక్కించిచూడగా రూ 600 తిక్కురయండెను. వానినిక ఫిర్యాదుచేయగా ప్రస్తుతము పోలీసువారు నరసింహచారిగారి కైదులోనుంచిరి.

లాహోరువకు వచ్చినపుడు వైస్రాయికి అమృతసర్ మునిసిపాలిటీవారు స్టేషనులో స్వాగతమిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి.

సామ్రాజ్య ప్రదర్శన కమిషను గారు రకు దివాను బహదురు టి. విజయరావువారియొద్దగాను మొన్న రాత్రి వంద గంటల విడిచిరి.

కాన్పురుజో డెన్పు, మలేరియా జ్వరములు తీరవఱుగా
చెలరేకుచున్నవి.

వృత్తాంతలేఖలు

అయిలూరు

(ఒకవిలేఖరి)

అయిలూరు గ్రామములో శ్రీ గాంధీజన్మస్థలపురము, (2-10-28 ఆదివారం) ఆదిత్యవారముగా జరిపబడినది.

పగలు 3 ఘంటలకు, ముట్టుపట్టుగ్రామ వాస్తవ్యులు వచ్చిరి.

ప్రవచనమున గణపతిపూజ మున్ను, ఆనంతరం రాటముల పూజ మున్ను, అటువై నర్మరాజ్యలక్ష్మీ పూజ మున్ను, వేదోక్త ప్రకారం జరిపబడినది. వారికేళఫలములు, వారికి, దోసి, ఫలములు నివేదించే కర్పూరవారము మంగళపుష్పము నవర్పించబడినది.

రాజమునకుట పోటీదోడు జరిగినది. 1 బంగారము పోటీ, 2 కట్టామంగాయాదని పోగడాల అచ్చాను, యామాగ్గురు రెండవతరగతిలో గణపాంది చేరి యొక రు 0-10 జహుమతులు పొందిరి.

అంతట ఒకరంగున జరిగినది.

మాలావా మహాత్మ్యదాలీగారి వేదోలేఖనము సభివారి కోరికపయిన అధ్యక్షాధీనమున అలంకరింపచే నుబడినది.

జులైల రామస్వామయ్యగారు శ్రీ గాంధీమహాత్మ్యుడు భగవదవతారమనియు, అట్లేపుత్రమపురి దొరతనమువారు శిష్యులుట చాల పారపాక్షికులు, మహాత్మ్యునిచే నిర్ణయింపబడిన, సాత్వికనిరోధ, అహింస, అనవోష, నూత్రిములయొక్క పటిమ వారతనమువారికప్పుడెప్పుడునున్నట్లుగా గ్రహించుచున్నారనియు, వాగ్ధూర్య సత్యాగ్రహమున భరితములగు జహములీ నడవనియు, రాజులు మకుతపుకన్యరాజ్యము యిచ్చుననియు, కన్యరాజ్యదనగా, ప్రజలు అధికారముగలిగి, వారిఅనుమతితో పాలన జరుగుటయనియు, శస్త్రేత్తరుడు మహాత్మ్యుని, తిదితరరాజకీయ నిర్బంధితులను, యోగ శైలు:క్షుజ చేయుగాక యనియు ఉపన్యసింపిరి. అంతట సభముగిసింది.

అనకాపల్లి వార్తలు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

కాలమానము

అక్టోబరు 4:—ఈ గ్రామములోనూ, తాలూకాలోనూ గూడ యీ వర్షమున నేటివరకు ఒక్కసారియైనను ఒకడు డిగ్లట్టవర్షము ముక్కవయినలేక తాలూకాలో అనేక గ్రామములలో నూరులుకూడ యెండిపోయి రావాములకు కూడ నీరు లేక ప్రజలు యిబ్బందిపడుచుండగా యిటీవల రెండుమూడు సామాన్యపువర్షములుకునే కొంతవరకు దావాముల యిబ్బంది కన్గింది. అనకాపల్లి పల్లెపుగ్రామ మకుటచే మాడుకల ముద్రిప్రాంతములలో బాగాకన్గియెచుండుటచే యేర్లు, కాలులు బాగా ప్రవహించుచుండుటచే పల్లెపుగ్రామము జుట్టుకు కొంతవరకు ఉత్తరకార్తిలో ఉభయ ఒరిగి యిప్పటివరకు కరిచేలు కన్నులకింపుగా కనబడుచున్నది. కాని కరి సంకల్పమున రమారమి ఒక అడుపుటి కరుకు చెల్లము కప్పచేయుచుండిన యీతాలూకాలో కరుకుపంట నూటికి లొంగి పొల్లు నశించియుండుటచే రాబోవుసంవత్సరమున చెల్లమునకునే కాటకమురాగదనుచే చెల్లపు వ్యాపారమువల్ల జీవించు సామాన్యపువర్షములు కూలికలి ప్రజలు యిబ్బందులకు లొనగుదు రను భయముగలుగుచున్నది.

నాస్తినిశిత

ఒకటిరెండు దెడ్డోడ్లు కప్పకొట్టబడు లన్నియు రి, రి సంవత్సరములనుండి కల్లుమరకట్టుకుకూడ లేక ప్రతివిధ భోజన మోకాటు బంటిగాయు, గోతలుబడి యీవరిన విన్నవర్షములే చిలకకనుద్రమువలె నుడుగులకల్లి పువ్వులకు నుంచారమునకు వర్షవాలితనమున బాధింపబడుచున్నవి. పట్టణములకున్న విషయముగా చాలావిధముల డిల్లెటిని ప్రజలు గాయించి భరింప గలిగి రంగులతోనూ, దోషలూ, పురుగులతో నుండి భగవతుడిచ్చిన వట్టు కయి: నూ: జయో అంబో (తాగి కడుకొనుటకు నీల తేల సుదోషము:కు వాచి కనకాపు) 1000 చిర కాలమునుండి పేరుపొందిన యీ జిల్లా కలెక్టరును మిగుల వానయోగ్యముగా నుండే యీ గ్రామమును వెలుడు విడిచిపెడుచు యని తోచుచున్నది.

పీలేరు

గాంధీ మహాత్మ్యుని జన్మ దినోత్సవము 7-10-28 ఆదివారమున జరిగెను.

ప్రార్థనలు

నాడు పగలు 12 ఘంటలకు గాంధీ మహాత్మ్యుని ఆయురారోగ్యభివృద్ధికి ఈ గ్రామమునందలి ఈశ్వర, ఆశావేద, చెన్నకేశ్వరస్వామి, శ్రీకృష్ణకావేశ్వర ఆలయములందు అభిషేకాది ప్రార్థనలు జరిపిరి.

అన్నదానం

ఈ గ్రామమునందు గల కార్యగమ కట్టలచే సాయం కాలము రి ఘంటలకు గుమారు 150 మంది వంచుసోదరులకు. ఇతర బ్రహ్మసోదరులకును అన్నదానం చేయబడెను.

బహిరంగ సభ

కార్యగమ కట్టలకువారు. సాయంకాలం 5-30 ఘంటలకు మహాత్మ్యునియొక్కయు ఇతర తేజనామములయొక్కయు పటములతోను దేవతలతోను కాలియ నీతముల బాడును పెద్దపల్లెను కామ చౌకునకు వచ్చిరి, అప్పటి ఈ గ్రామ జాతీయోపసంఘ అధ్యక్షులగు యాక. శివరావుగారి అధ్యక్షతకంద ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. అందు వి. రామస్వామిగారు మహాత్మ్యుని జీవితమును గురించియు హిందూ మహాత్మ్యుని మైత్రిని గురించియు ముచ్చటించిరి.

ఈ గ్రామ జాతీయోపసంఘ కార్యకర్తలగు యాన్. వాగర్జున మొదలియార గారు.

కీర్తి: శ్రీ గాంధే. మహతా, నాకోజి, లో: మాన్య తిలక్ మొదలగు తేజధర్మల తేజనీను గ్గడించుచు హిందూ తేజ మ:దలి బిడకు భద్రత పరిశీలనన కలుగు మేలులను గురించి వివరించిరి.

అగ్రానవాధిపతిగారు నిర్మాణ కార్యక్రమమును పూర్తిగా ఆచరణమున పెట్టుటకు ప్రయత్నించుట ప్రతిభారతీయని విధియని హెచ్చరించిరి.

రాత్రి 8 ఘంటలకు జయజయధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

వారికథ కాలక్షేపము సమాప్తం

వైమాజపు యాజమాన్యమున పుంగునూ వాస్తవ్యులకు బ్రహ్మశ్రీ శివరామారెడ్డిగారు మోటుచలమున్ను కాన్పులవారు ఒక మాసమునందు సంపూర్ణ గ్రామాయణమును వారికధారాపమున కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. మహాత్మ్యుని జన్మదినముకుటచే కాన్పులవారు భక్తాగ్రేసరులతో గూడ భజన వల్లి కొంత ద్రవ్యమును విశ్రాంతిగా ప్రోగుచేసి వై అన్నదానమునకు గాను సహాయము చేసిండుల కెంతయు నుండెనులు— (ఒక విలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము

(గృహీయవిలేఖరి)

మా జ్యోత్యనాయకరుగారి ఉపన్యాసము

అక్టోబరు 7:—మావారింపెండిండు యంజనీకు గారగు శ్రీ మా జ్యోతి నాయక రుగారి పురము: పురముండిరమున మావదిసములనుండి యుపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు. సోషియాలి అను కమ్యూనిజమునుండి వీరు ప:స్థించుచున్నారు. వీరు యి:జనీరిగు డిపార్టుమెంటులో గొప్ప యుద్ధోగ్యమునందు:చు కిమిశ, సంస్కృతభాషలలో నున్న యుద్ధగ్రంథములను చదివినట్లున, ఆయాగ్రంథములలో యుద్ధోగ్యములను మర్మములను గ్రహించి:ట్లున దెలియుచున్నది.

మొదటిదినమున అంగా పెట్టెంబడు 80 లేదీ సాయంత్రము వీరు సోషియాలి మూత్రములమూత్రము దెలియజేసిరి. ఆ యుపన్యాసముండే దక్షిణ హిందూతనము—పూర్వపువారు ఉత్తర హిందూసానానుల కన్న పెక్కుడు ప్రజ్ఞాంతులనియు, వాచుబలమునందున, మనోబలమునందును గూడ ఉత్తరవాసుల కన్న గొప్పవారనియు, దక్షిణ హిందూతే మర్వారిసంఘములో భేదమున్నును ఉచి ఉత్తర హిందూతేము నుండవలె ఘనీదవించలేదనియు, సంఘములో ఒకకర్మమువారు వారి క్షయంకృషివల్ల వైర్ధ్యములతో కలియుట కలకాశము అందెననియు, ఈ కారణమువల్లనే ఈసంఘము వికళియులవారినుండి చాలవరకు నంక్షింపబడి దనియు స్వరాజ్యమును కొద్దిసంకల్పములకేరమువకు బోల్వాలేదనియు జెప్పిరి. ఉత్తర హిందూ సంఘములో కర్మభేదములు ఘనీభవించినదనియు, అందుచే ఆ సంఘము స్వబలమును క్రమము: గోల్పోయినదనియు క్రమముగా అనేక మరదేశములచే జయింపబడి స్వరాజ్యమును అనేక వేలయె:డ్లకిందకు బోగొట్టుకొనెదనియు దెప్పిరి.

రెండవదినమున యి. రా. శ్రీ జయంతి కంగన్నగారి కథ్యక్షత వహించిరి. నాయకరుగారు గతరాత్రి జెప్పినసంగతులను గురించి కొంచెముగా జెప్పి ఆ ఉత్తర హిందూతేమునందలి హిందూ సంఘముయొక్క నీచవశముగురించి జెప్పి ఈ సంవత్సరములో చాల్చు ఎన్. కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు ప్రయరించిన గ్రంథము లోని సాంకేయములను వివరించుచు దక్షిణ హిందూతేము తే మొత్తమున కొంచు:ర్పి: సేవను వివరించిరి. ప్రకటన దక్షిణ హిందూతేములో నవగా అర:దేశములో వాగిరిత యంతర్వ్యవధేశం:ండిదెదనియు, అచ్చటనుండి ఈవాగిరిత యంతర్ హిం:స్థానమునకు గొంపోబడిదనియు కాలవశమున దక్షిణ దేశము హిందూతనంబుడగా ఈవాగిరితయే చాలామార్లుతో దక్షిణము:కు కచ్చి:రియు క్రమము: దక్షిణదేశమున కన్నట్లు చున్నది. (దావిదీవాగిరిత గాదనియు పాడుడిన ఆర్యవాగిరి:తియనియు వాచకరుగారు జెప్పిరి.

ఉత్తర హిందూసానానుల పూర్వము కార్యాతిశయము: గలవారు లేరనియు అప్పుడప్పు: దాదేశములోనికి దండెత్తినద్యి అచ్చట స్థాయిగాజేసినవారినుండి కార్యములను ఉత్తరదివారు హించి:నియు గూడ జెప్పిరి

అంతటితో నీ విషయము చాలించి: హిందూతేము స్వరాజ్యము గోల్పోవుటకు కారణములను క్రమము: క్షితిగతులను, గాంధీగారి యుద్ధము నున, అదలి లోటుపాటులను గురించి:పు:ముగాజెప్పి:— ఏదోమైనను, ఏసంఘమైనను, స్వరాజ్యమును గోల్పోవుటకు గారణము సంఘములే. పోవుటయనియు, యట్టి సమములలో సంఘములో లోటుగానున్న భాగము మరాయులకల్ల భర్తి చేయబడుననియు జెప్పి క్షయంక్రిమును గోల్పోయిన సంఘము: తిగి స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు రెండుమర్డల అన్న వనియు, అందు మొదటిది, వికళియాలను పార:ద్రోలటంబు యనియు, రెండవది వికళియాలను స్వసంఘములో అంగములు: జేర్చుకొనివారిని సంఘములో కలుపకొని భేదభావమును బోగొట్టుకొని ఆవిధముగా ముజుల్యమును బోగొట్టుకొని సంఘమును బలపరచుకొనుట యనియు జెప్పిరి. ఈ రెండవదర్ది మొదటిదానికన్న శ్రేష్టమనియు, ప్రపంచవర్ధిలో చాలావోట్లు కట్టు జరిగెననియు దెలియజేసిరి. పూర్వము దక్షిణహిందూతేములో కట్టు జరిగినదనియు, ఉత్తర హిందూతేమున జరుగలేదనియు, కల్లకరాజు బీదముగా పోగులలో వైక్యమైపోయి రిని నూచించిరి. కల్ల:తర వివాహముల మూలముగను, వార్యం తర వివాహముల మూ:ముగను, ముక్తిభో:ముల కల్లను ఈ మొక్కత చేకూరెననియు దెప్పిరి.

మహాత్మ్య గాంధీ

మహాత్మ్యుని గురించి ప్రారంభించుచు ఆయన గొప్పరాజకీయ కంక్షాదనియు, ఆయన పన్నవ యుద్ధవ్యయ రాజకీయముగా చాలాగుగ నున్నదనియు, ఆయన మంతి యాదినచూచి యుద్ధమున ప్రారంభించెననియు, యుద్ధాంశము క్రికు శ్రమ దీర్చుకొనుటకు మొదలిదినకప్పుడు మహాత్మ్య దీయుక్తమును ప్రారంభించుటలో ఆయన అసాధారణ:మై: తెలివిలేజలు గనుపడుచున్నదనియు, యొప్పుకొనుచు, స:సంఘస్ఫు:రణ విషయములో బోక్యము చెప్పుకొనుట ఆయనకు దగనిపెయినయు సంఘసేవయందును, సంఘ పుర్వి క్షాణమునందును గాంధీగారు ప్రకేరించుట కప్పిదమనియు, అది నాయకరుగారి క్రత్యేవిషయమనియు జెప్పిరి. గాంధీగారి యుద్ధవ్యయములో ప్రారంభమున ఆస్పృశ్యతానివారణకు ప్రాజల్య వివ్వబడలేదనియు, దక్షిణ రాజధానిలో మహాత్మ్యుడు సంచారము జేసేప్పు: డీదయములను స్వయముగా జూచి తనకార్యక్రమం దస్పృశ్యతానివారణకు ప్రాముఖ్యము నిచ్చెననియు జెప్పిరి.

నాయకరుగారి యుపన్యాసములోని వికీరపు అభిప్రాయమును భమిడిపాటి సత్యచారాయణగారును పోలన రావపయ్యగారును ఖండించిరి.

2వ తేదీని తిరిగి సభజరిగెను. అసాదు మల్లెపూడి అప్పారావు నాయకుగారు నాయకరుగారిని కమర్థించుచు నుపన్యసించిరి. తర్వాత మ:రా:శ్రీ, రెప్పాపగడ నుద్దాపాపు, దామెర్ల కంకటాపుగార్లు నాయకరుగారిని ఖండించుచు మట్టాడిరి. కొమ్మల కళ్యాచారాయణగారును, ఎన్. నీలకంఠగారు నాయకరుగారిని కమర్థించుచు వారి విమర్శకులను ఖండించుచును ప్రసంగించిరి.

కథ:చక్ర:ంతయు ఆగ్గభావలో జరిగినది. సభకు హాజరైనవారిలో నగేకులకు నాయకరుగారి హితవాదముల వాపలేదు. ఇంకను చాలామంది మట్టాడవలెనని యుండిరి. ఇంతలో నాయకరుగారు లేచి తాము యిదివరలో దెప్పిన యభిప్రాయములను సవర్ధించుకొనుచు సుమారు 1 గంటల కాలము పన్యసించిరి.

వీరు తిరిగి ఈవెల 9, 10, 11 తేదీలను ఈ పురమున నుపన్యసించెదరు.

ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాపీఠము

(కోస్తా-గోదావరితీరము)

వేదశాస్త్రపరిషత్తు

1923 సం॥ డిశంబరు 17, 18, 19 తేదీలందు,
పరిషత్తు జరుగును.

విజాపనము

ప్రాచ్యవిద్యల యభ్యున్నతికి వేదమున నెచ్చటనుగాని విద్యాపీఠములు లేవు. కొట్లాటచేత వేదమును విడిచి వేరొక చోటను నాగించుచున్న విద్యాపీఠమునందును విదేశవిద్యా వ్యాప్తికేగాని వేదవిద్యలకే గాదు. వంగదేశమున వంగభాషకును సంస్కృతభాషకును గలిపి యొక విద్యాపీఠమును నెరుగుదుము. అందు వేదమునకుఁ దావు కన్పట్టదు. వేదము మరవిద్య. వేదపారాయణ మొధ్యదవదేత వేదమునందున్నంత కావ్యము గ వలయుకపోతు లేదు. మరవిద్య పునాదిగ లేనివిద్య విద్యగాదు. మరవిద్యలేక నీతి నిలవబోదు.

ఈ పరిషత్తునకు వేదము ప్రధానము. అంగములు కాస్త్రములు. కేవలకాస్త్రములు బుద్ధివికాసమునకుమార్గమే అయ్యెనా కాదు. బుద్ధివైభవ మొందెనున్నను, ఆత్మబలములేకున్న మనుషులు మనశ్శాంతియొందజోరు. మనశ్శాంతిలేని జీవనము జీవనము కాదు. ఈవిద్యాపీఠమొకరంత నివారించుటకై సంకల్పించబడినది.

ఇందు నిర్ణయించబడిన పథకములను విరుదులను వేదము నచాలమనవాడుకలోనున్నవియేగాని వానికేవాప్తిలేదు. విద్యా పీఠపరీక్షలు చాలభాగము సంస్కృతవిద్యలయంతే నెలకొనక, జడినవి. ఎట్టివైకైన నిత్యవి అన్నియును ఆంధ్రభాషాపరీక్షలే కావలయుననియో, ఆంధ్రభాష సంపూర్ణవ్యక్తిత్వము నొందుటకు నీకాస్త్రములన్నియుఁగలవలయునో ఆంధ్రమునకు రావలయుననియు మాయాశయము. సంస్కృతకాస్త్రజ్ఞానమేగాక అంగభాషనుగూడ వేదభాషకు రావలయును. ఆ విజ్ఞానము వేదభాషాసంప్రదాయము చెడుకుండ లభింపవలసియున్నది. వైక మనుగ్రహించెనేని వేదమునం దట్టివములు నుత్తమముగ గాన సాగక పోవు.

ఎత్తయెత్తునైన దెట్టిగానే కనిపించును. ప్రాచ్యము పెద్దదిగానియెడల చేయఁజలచిన కార్యమునకు సంకుచిత్తమార్గ మేర్పడును. వైకాల్యము కుదురును.

ఇట్టివేదవిద్యకులనుబట్టి ఈ విరుదులలో నుత్తమపరీక్షలకు న్నికములైనది కేవల గౌరవపతములుగా నెంచి యాయముల నెనవే. ఏ యట్టివానికానియే పరీక్షాఫలము వేదమునందు చాల కుదురునున్నది. పరిషత్తునవేదమున గౌరవపతముగ కొన్ని విషయము లెగినవారి కొసంగుట మాయాశయము.

ప్రాచ్యవ్యవస్థలయందు పరీక్షలకై నుంకముగాని విరుదులనుబట్టి యాచారము. మనవేదము డిల్లు పరీక్షలయఁదట్టి యుత్తమముల కామొందించి వారి కేదియేని యొక కృషిరము పూర్తికొనియెచ్చట యాచారము. నుజుసంకోచము వారి పరీక్షాపథ్యం, దోషసంకోచము మన పరీక్షాపథ్యం.

మొందునర్హులైనవారి కములుగాని పాఠశాలవికములుగాని గౌరవముకొరకే యేర్పాటుచేసినవిగాని ప్రత్యలాభముకొరకు గావు ఇందుఁ జేరవలసిన విషయములును, పరీక్షలును, ఇంకను, ఎన్నియో మున్నవి. పరీక్షాపథకముగూడ నిర్ణయముగాదు. మేము సంకల్పించినవని సామాన్యకృత్యమనియో, సాగించుటకు కత్తి సామర్థ్యములేవనినూడ మే మెఱుంగుదుము. ప్రారంభించి వినిచేసినగాని యెప్పటికిని, ఏ కార్యమునకును కదలికయొందదని భావించుట. లోటుపాట్లు ఎప్పుటికైననువలయు కాకపోవని భావించుట. వైకముతో ద్వంద్వబోధన మవిద్యమును. విద్యలకేగాక కళలకునూడ నిందు పోటీయగుటచేసి. సంగీతసంబంధముఁ గొన్ని పరీక్ష లేప్పడినవి. అవి యభిలషనపరీక్షలయైనవి. అట్టివి లేకున్న విద్యాపీఠము కర్మకోమలుమైనది కానేరదు.

పాఠశాలపద్ధతిను, విద్యాపద్ధతినుగూడ మాకు తోర్పు కలసియున్నది. ఎవరికైనను పాఠము వాడు సహాయముచేసి వేదములెల్లరును మా యాద్యయమును నెనసాగించి విద్యాపీఠమును జీరస్థాయిఁ జేయుదురుగాని యది కొరకువచ్చును.

పరీక్షల పథకము

వేదపరీక్షలు

వేదము - విద్యారణ్యసూత్రము. 1 వేదము. (కృష్ణయజుర్వేదము. శుక్లయజుర్వేదము. ఋగ్వేదము.) (1 ఘన, 2 క్రమము 8 సంహిత, 2 త్రాకము. కాండ్యత్రాకము. 8 స్థావరము. ఆర్తికము యజుర్వేదము. (శుక్ల, కృష్ణ 4 వైదిక పరీక్షలు. (విద్యార్థులకు మాత్రము.) 1 సంధ్యావందనము. 2 నిత్యోపాసనము. 3 బ్రహ్మయజ్ఞము. 4 ఆర్తికములము, 5 వేదకార్యకావిధానము. (సంస్కారము, సప్రయోగము.) ఈ పరీక్ష అను క్రీకృతి (బ్రహ్మవందన పరస్పరీస్థావరములకాదు నిర్ణయించిరి. ఇందుకై వారు కొంత ప్రత్యక్షమునుగూడ నిచ్చిరి.

వేదవిద్యార్థి పరీక్ష

వేదవిద్యార్థులకు, విద్యార్థికి కలకు ... 1-0-0
వేదాధ్యాపకులకు, విద్యార్థికి కలకు ... 2-0-0

అభిల విద్యార్థి పరీక్ష

భారత - భాగవత - రామాయణములలో గల గాథలన్నియును వాస్తవముగా జెప్పినప్పుడు విద్యార్థులలో నగ్రగణ్యులకు మరుగునకు నీకిందవివరించిన రీతిని పది బహుమానము లుండును. సంకరాచారము, కథావైష్ణవ శిష్యులునుగూడ పరీక్షించుదు.

బహుమానములు

మొదటి కరగతి ... 15-0-0 విలువ
రెండవ కరగతి ... 10-0-0 "
మూడవ కరగతి ... 5-0-0 విలువ
నాల్గవ కరగతి ... 4-0-0 " ఈ బహుమానములు మూడు అయిదవ కరగతి ... 2-0-0 " (ఈ బహుమానములు వాతాను)

ఈ పరీక్షకు విద్యాపీఠ ప్రాంతమునందుల అన్నిరకముల విద్యాలయములలోనివారను రావచ్చును.

ఆంధ్రసాహిత్య సుధానిధి పరీక్ష

- 1 మన చరిత్ర. 2 ఆధ్యాపకములు.
- 2 మన చరిత్ర. 2 ఆ
- 3 ఆచార్యములకు. 2 ఆ
- 4 రామాయణంబియము. 2 ఆ
- 5 వైకము. 2 ఆ
- 6 సరస భూపాలీయము-సంపూర్ణము.
- 7 నాటక లక్షణము.
- 8 భారతము - ఉద్యోగవర్ణము.
- 9 భాగవతము - ఆచార్యసంస్కృతము.

10 వ్యాకరణము. తెలుగుతో సంబంధించిన సంస్కృత వ్యాకరణమునున్న యట్టివైకము మొదలు ఆధునికలకరకునుగల వ్యాకరణములు.

11 అభిజ్ఞాన కాకుంతలము (కందుకూరి వీరేశలింగకవికృతము) 12 అప్పగియము.

ఎన్. వి. ఈ పరీక్షయందు పరీక్షార్థికిగల సంస్కృత జ్ఞానమును తెలిసికొనుటకు నలయు ప్రక్రియనుగూడను. నుండును.

ఆంధ్రసాహిత్య చక్రవర్తి పరీక్ష

1 సంస్కృత సాహిత్యము, 2 అంగ సాహిత్యము, 3 ఆంధ్రభాషావికము పరిశోధనము, 4 భాషా తత్వకాస్త్రము, 5 భాషా చరిత్రము, 6 ఆంధ్ర వాఙ్మయము, పరిశోధనము లేభాషను ఆభాషయందుండును. సమాధానములకు పరీక్షార్థి కన క్లిష్టమువచ్చినభాషయందుగాని ఆంధ్రయందుగాని ప్రాంతమున్ను.

సంస్కృతసాహిత్య సుధానిధి పరీక్ష

1 సిద్ధాంతకాముది, 2 తర్కశాస్త్రము-యజ్ఞవల్క్య ఆఖండవర్ణ, 3 మహాయానంబము, 4 ప్రతాపరుద్రీయము, 5 కావంతలము, 6 ఉత్తరభాషాచరిత్ర, 7 కావంతరి, 8 భారతచంపు 9 వైకము. (6 కర్ణము) 10 శ్రీమద్రామాయణము-అయోధ్యాకాండము, 11 కృత్వాకరము-సంపూర్ణము, 12 ప్రాకృతకావ్యము-సంపూర్ణము.

సాహిత్య చక్రవర్తి పరీక్ష

1 కావ్యాదర్శము, 2 రసగంగాధరము, 3 చిత్రమితానం, 4 భృగ్వ్యాకాశము, 5 భావప్రకాశి, 6 సంస్కృతభాషాచరిత్ర 7 సంస్కృత వాఙ్మయచరిత్ర, 8 పరిశోధన విషయము,

వేదాంత శాస్త్రము

అద్వైతసుధానిధి పరీక్ష

1 వేదాంతపంచదశ, 2 శివభాష్యము-సంపూర్ణము 3 ఉపనిషద్భాష్యము, 4 శివ-శివ-తత్త్వ-యందక-మహాభాష్య-తైత్తిరీయ-భాష్య-సామ్యములకు. 5 న్యాయభాష్యము - సంపూర్ణము,

6 వేదాంతశిఖామ- రామకృష్ణదీక్షిత వ్యాఖ్యాన సూత్రము, 7 సిద్ధాంతలేఖసంగ్రహము, 8 పారంపరీ యోగములములు-సంపూర్ణము, 9 ఆపోవేదము. 10 వైమని శాస్త్రముల

అద్వైత శేషి పరీక్ష

1 అద్వైతశిష్యబ్రహ్మసంహితాసూత్రము-సంపూర్ణము, 2 పంచపాదిక-వివరణ తత్త్వవివరసూత్రము-సంపూర్ణము, 3 శాస్త్రాభాస్కరము-సంపూర్ణము, 4 శాస్త్రయోగశేఖరము-సంపూర్ణము, 5 ఉపనిషద్భాష్య - (బృహదారణ్యకము, విశిష్టము) 6 సాంఖ్యతత్త్వము-సంపూర్ణము. మిథునాసాపరిభాష, విశిష్టాద్వైతసుధానిధి పరీక్ష

1 శ్రీభాష్యము, ఉపనిషద్భాష్యము, 3 శివభాష్యము, 4 వైమని శాస్త్రములు, 5 ఆపోవేదము, సంపూర్ణము, విశిష్టాద్వైత శేషి పరీక్ష

1 శాస్త్రాభాస్కరము, 2 వేదాంతవాదాలి, 3 శతమానసి - చంద్రమారుతసూత్రము. 4 వేదాంతపరిభాష.

వ్యాకరణ శాస్త్రము

వ్యాకరణ సుధానిధి పరీక్ష

1 సిద్ధాంతకాముది - సంపూర్ణము 2 మనోరమ - కబురకృత సూత్రము - కారకాంతము 3 పరిభాషామేదు శేఖరము - సంపూర్ణము 4 కల్పేదు శేఖరము - కారకాంతము 5 మహాభాష్యము - నవామ్నికము 6 కరమః ఘుమంజామ ఈ గ్రంథములలో మూడు పరిశోధనము లుండును.

వైయాకరణ కంఠీర పరీక్ష

1 మహాభాష్యము - సంపూర్ణము 2 లఘుమంజామ - సంపూర్ణము 3 వైయాకరణ భూషణము ఈ గ్రంథములలో, అన్వయసాహిత్యము పరీక్షించబడును.

తర్క శాస్త్రము

తర్క సుధానిధి పరీక్ష

1 మాధురి - పంచలక్షణి 2 నాగదీ - చతుర్థలక్షణి 3 నాగదీ - కల్పాంత లక్షణము 4 నాగదీ - అపభ్రంశకర్మ నిరుక్తి 5 నాగదీ - చతుర్థ 6 గాదాధరి - సామాన్యము 7 గాదాధరి - సూక్ష్మచారము 8 గాదాధరి - శర్మచిహ్నవిభాజనము 9 గాదాధరి - అత్యయము 10 గాదాధరి - వ్యక్తిత్వవిభాజనము 11 గాదాధరి - క్రితవాదము 12 గాదాధరి - ప్రామాణ్యవాదము ఈ గ్రంథములలో మూడుపరిశోధనము లుండును.

తర్కపంచాంగ పరీక్ష

1 గాదాధరి - పంచలక్షణి 2 గాదాధరి - చతుర్థలక్షణి 3 గాదాధరి - సిద్ధాంత లక్షణము 4 గాదాధరి - అపభ్రంశకర్మ నిరుక్తి 5 గాదాధరి - చతుర్థ 6 గాదాధరి - వ్యాకరణము - విభాజనము 7 వ్యక్తిత్వ విభాజనము - సంపూర్ణము 8 క్రితవాదము - సంపూర్ణము 9 వైశిష్ట్యశాస్త్రవర్ణము 10 దినకరము - సంపూర్ణము.

ధర్మశాస్త్రము

స్మృతిరత్న పరీక్ష

1 స్మృతిసంగ్రహము-సంపూర్ణము. 2 మనుస్మృతి-స్మృత్యుత్తము. 3 యజ్ఞబ్రహ్మకృష్ణుతి-సంపూర్ణము. 4 వరాహమిశ్ర-సంపూర్ణము 5 ఆశ్వమేధవిధిసూత్రములు. 6 గౌతమధర్మసూత్రములు. 7 అశ్వమేధ విధిసూత్రములు. 8 ధర్మసింధు గోప్రపరభండము.)

పురాణశిర్ష పరీక్ష

(ఈపరీక్ష ఆంధ్రగీర్వాణముల రెండియందును వేర్వేరుగ నుండును.) 1 శ్రీమద్రామాయణము. 2 భారతము. 3 భాగవతము.

ఇందు నిష్కర్షకర నీయభాగములు. 1 శ్రీమద్రామాయణము-అయోధ్యాకాండము. 2 భారతము - ఉద్యోగవర్ణము. 3 భాగవతము - చక్రవర్తిసంస్కృతము.

జ్యోతిషశాస్త్రము

జ్యోతిష శాస్త్రానిధి పరీక్ష

1 శ్రీకృష్ణుతి 5-8-11 12 అధ్యాయములు. 2 జ్యోతిషత్రిచాపీఠాశ్రమిని (గోకర్ణకాండ) సిద్ధాంత శిరోమునీ - సంపూర్ణము-సోపపత్తియము. 4 మూర్త్యుసిద్ధాంతము - సంపూర్ణము-సోపపత్తియము. కేవలకాంతకపథి - సోపపత్తియము. 6 బృహత్సంహిత - సంపూర్ణము. 7 మహావైదియతామణి - పీఠామధాధరసూత్రము - సంపూర్ణము 8 విశ్వరూప్యకాశిక - సంపూర్ణము, 9 సారాళి - సంపూర్ణము. 10 గ్రహలాగుము - సోపపత్తియము - సంపూర్ణము.

వైవజ్ఞసింహ పరీక్ష

1 సిద్ధాంతకర్మవివేకము - సోపపత్తియము - సంపూర్ణము 2 దీర్ఘవృత్త లక్షణము సంపూర్ణము. 3 గ్రహవేగము చేసి మాత్రము 4 యంత్రములను నిర్మించుట.

కృతలు

సంగీత పరిక్షలు

౧ వేణుగానము, ౨ మృదంగము, ౩ జోలు, ౪ నన్నాయి (బొక్కలదానికి రెండేసిబహుమానములు.)

పౌరాణిక పరిక్ష

ఈ పరిక్షయందు పురాణము చెప్పినట్లేవారు తమ కలియిన ముగల గ్రంథములను, పరిక్షకులు నిశ్చయించిన గ్రంథములను పురాణము చెప్పకలసియుండును. అందు,

౧ గాత్రమాధుర్యము ౨ అర్థవివరణము ౩ కథాసంక్షిప్తవైపుణ్యము ౪ మూలానుసంధానము, ౫ జనరంజకర-మున్నగువానిని పరిక్షించుదురు.

పరిక్షకవరము

బ్రహ్మశ్రీ వారి నుబ్బిచ్చాన్య కాన్యజిగారు, కాశీనాథ శ్రీసాత బ్రహ్మచారిని కాన్యజిగారు, పితాపురము, వడలి లక్ష్మీనారాయణ కాన్యజిగారు పితాపురము, భూతిపాళ నూర్వనారాయణ కాన్యజిగారు గణపరము, వెండుకూరి వరదాచారి కాన్యజిగారు పితాపురం, శ్రీమాన్. కంచాళం కృష్ణమాచార్యులుగారు కోల్హారు, బి. శ్రీ. శ్రీమకృష్ణాచార్యులుగారు, కల్లూరి వేంకటరామకాన్యజిగారు రాజమహేంద్రవరం, అంభిగి గిర్యాణవిద్యాలయ పండితులును, మ. కడ్డాది నుబ్బిచ్చార్యులుగారు

నియమములు

- 1 పరిక్షకుల రావలసిన వారందఱును, కార్తిక శుక్ల పూర్ణిమనాటికి దరఖాస్తులను మంపకలయ్యును.
- 2 ఏయేమయములయందు పరిక్షకులకు కావలసిన వారి వివరముగ వ్రాయవలయును.
- 3 వేదము దివిషంలో నీ విద్యాపీఠమునకు గృహస్థులయిన వారు ముగల పూర్వమునలే పరిక్ష నీయవలసివచ్చును. కోల్హారును, తదితరవిద్యులను పరిక్షించుచుగారును, పరిక్షకుల నీయవలసియుండును.
- 4 కాన్యజిగారును పరిక్షాపరిక్ష జరుగున ముఖ్యముగ గూడ నందరయ్యును. పరిక్షాధి పరిక్షాధిపతులను, పరిక్షాధిపతులను ప్రశ్నలకు సమాధానములయందుమాత్రమే పాల్గొనవలసియుండును.
- 5 పరిక్షాపరిక్షకులను మాన్యకర్తకు కంఠవిధి బుధవారమునాటికి రావలయును.
- 6 పరిక్షాపరిక్షకులను కంఠవిధి వారందరినా కంఠమున ఏకాదశిపూర్ణిమ జరుగు మహానాళిపూర్వమున పాల్గొనవలసియుండును. వారి పలుకు దక్షిణిహిమి కచ్చియించువలయును. ఈమహానాళిపూర్వము వేదాధిపతివారమునాటికి సంగీతమున బడినది, అందఱును తమతమ గోత్రనామములతో జేసికొనవలసింది.
- 6 విశాఖపట్టణమునైసందియు కంఠవిధి నుండియు వచ్చి బహుమానముల నందువారలకు మాత్రము రాజపూజలకు నాలుగేసిరుపాయ లియించును.
- 7 స్వార్థమునందు పరిక్షనిచ్చిన వేదపండితులకును, సంధానకంఠమునందు గురవయోగమున, సభావ్యుత్తరం పరిక్ష నిచ్చుకాన్యజిగారు పండితులకు అననముగ బొక్కల దూపాయ పారితోషిక నియమించును.

వారికములు

	రూ. అ. పై.
వేదము—విశ్వరత్నసహితము	10-0-0
(వేదము మూలము)	$\left\{ \begin{array}{l} \text{పునాతము} \\ \text{ప్రమాతము} \\ \text{సహిత} \end{array} \right.$
	$\left\{ \begin{array}{l} ౬-౦-౦ \\ ౫-౦-౦ \\ 3-౦-౦ \end{array} \right.$
కొరము	... ౪-౦-౦
స్వార్థము	... 3-౦-౦
ఆంధ్ర సాహిత్య గుధానిధి	౫-౦-౦
ఆంధ్రసాహిత్యచరిత్ర	౧౦-౦-౦
సాహిత్యముధానిధి	౫-౦-౦
సాహిత్యచరిత్ర	౧౦-౦-౦
అద్వైతముధానిధి	౫-౦-౦
అద్వైతచరిత్ర	౧౦-౦-౦
విశ్వాద్వైతముధానిధి	౫-౦-౦
విశ్వాద్వైత చరిత్ర	౧౦-౦-౦
వ్యాకరణముధానిధి	౫-౦-౦
వ్యాకరణ చరిత్ర	౧౦-౦-౦
తర్కముధానిధి	౫-౦-౦
తర్కసంహాసన	౧౦-౦-౦
సమీక్ష	౧౦-౦-౦
పురాణాధిప	౬-౦-౦
జ్యోతిషశాస్త్రానిధి	౫-౦-౦
జ్యోతిషచరిత్ర	౧౦-౦-౦

అనుభవీయ సేవక సంఘము

అక్టోబరు 11 వ తేదీ, ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు సేవక సంఘము పెరబూరు అనుభవీయ పురమునందు సమావేశమయిన. పి. కృష్ణయ్యగారు అగ్రస్థానాధిపత్యము వహించిరి. పెరబూరు గ్రామములను, వామరగుంట, చింత గుంట, పురుషేటి, చాళిపేట, వరంగిలం, ఇంకా ఇతర గ్రామములవారను, కచ్చియండిరి. సభ చాల జయకరముగా జరిగెను. మంచి ఉపవాక్యము వినిపించెను. ప్రారంభమందు పి. అనియ్యయ్యగారు, సభయొక్క ఉద్దేశమునుగూర్చి చాల విపులముగా ఉపన్యసించిరి. ఈ ఉద్దేశము, గౌరవస్థానముల కొరకు కచ్చియం, అనుభవీయములందరికి మేలు కలుగు నిమిత్తమై సేవకయేటకు యేర్పరచబడినదియు, నై ఉద్దేశము గ్రహించి జాలక వత్సరు దురభిప్రాయము గలవారి సంశయములను, నిశ్చిత చేసి సేవకము మంచి అభిప్రాయమును సర్వత్ర వ్యాపింపజేయునని వాచనమునవారి నందరికిని హెచ్చరించిరి. అటుపిమ్మట పి. ఆర్. గోవిందుగారు, ఇతరజాతులవారందరు ఎంతో అభివృద్ధి పొందుచుండగా, మనవారు తమ గౌరవములనే కోరకొనమనే పేదలగు మనవారిని పాటింపక, వారినికొరకును విచారించక వారి కష్టములను తమపై తేసికొనక, హాయిగానున్నందుచేత, ఈ సంకల్పము అభివృద్ధిపొందుట లేదనియు, నీని ఉద్దేశము సర్వత్ర వ్యాపింపజేయు మన మందరము చేయవలయుననియు, ఇట్టి సేవకయేటకు మనకుదిన సేవకసంఘముకు, ప్రతి అనుభవీయము తోడ్పడవలయుననియు, అభివృద్ధి విచ్చి అగ్రులలో మనిగిపోవుచున్న మనవారికి మేలు కలుగు నిమిత్తమై ఏర్పరచబడియున్న సేవకసంఘములో అందరనుచేరి కృతార్థులు కావలయునని కోరికలను పాటించినిగిరిని గూడా ప్రస్తావించిరి. ఇంతేగాక ఇటువంటి కష్టకాలలో నన్ను 150 రైట్ గామములను కచ్చియించి వారిపట్లగూడా ఈలాటిపాటములు జరుపవలసిని ప్రస్తావించిరి. తర్వాత పి. పాన్యయ్యగారు, గ్రామ్యవాది అగ్ర జాతులవారు, తమగ్రామము కచ్చియమిరి, నీమలైన మఃకొరకు ఇటువంటి సేవకయేట వ్యాపార మన కొర మేలుకలుగుచున్నందున, మనముగూడా మనము గోప్యవార మనుభవీయవారి మనకంటె కేలమని మనము యెరుగిన, కొమ్మ, చిందు, దక్కల, తోటి, మొలైనవారిని అభివృద్ధిపరచుటకు, సేవకయేటకు సేవ మైననెవ యనియు, మన గురువులైన పి. మాదేశ్వర సంగు ముగల కచ్చి సేవకయేటకు మన విధియై యున్నదనియు వాక్కి వచ్చి నీచిరి. తదనంతరము వి. వారి. గయగారు, ఈ సేవక సంఘము స్థాపించి యప్పటికి రెండువారములు అయినప్పటికిని, అనేక గ్రామములను దృష్టి అనుభవీయముల అభివృద్ధి కొరకు, పాటుపడుచుండుటయే గాక అలిగియునే అస్సరము చేసికొనక, సేవకము ప్రయోగమునందు, గట్టము కడిగా వడగర్తుటకు, ఉపయోగించు వాటికలె ఈ సభ యితరులను, చక్కగా పనిచేయుటకు చేయుచున్నదని, దృష్టాంతపూర్వముగా నడిచిరి. అనంతరము, ప్రసిద్ధులుగారు, మానవులకు సేవకయేటయే ముక్తి మార్గమనియు, మానవసేవయే భగవత్సేవయనియు ఇట్టి సేవకయేటకు రావల సేవకులను, గ్రహించవలయుననియు, అనుభవీయములందర, వారివారిలో నన్ను అంకితములను లన్నియుకడలి, మాటలల్ల కాక కార్యములల్లనే విశ్వకర్మకలగి, తమ సంకల్పము ఉద్ధరించుటయందు గురి కలిగి కృషిచేయవలయునని తీర్మానము తీర్మానముతో ముగించిరి. హెచ్చరికలెద్దలకు పూజనీయులు చేయబడెను. రాత్రి 8-30 గంటలకు సభ ముగిసెను.

అమలాపురము

7-10-23 తేదీ గాధియహర్మి జన్మదినోత్సవము అమలాపురం గ్రామమున జయప్రదముగా జరిగినది. దీపముల అన్న వానము విరిగిగా జరిగినది. 60 మంది మంటివారిని, గ్రామీణులను, ముత్యకర్తలను యిచ్చి. (జయ బండరును ఉత్సాహముతో పాల్గొనిరి. (బహువిధం)

జయ ప్రదములు

సంగీత పరిక్షకులను, పౌరాణిక పరిక్షకులను బొక్కల కచ్చియంకు రెండుబహుమానములు.
ప్రథమ బహుమానము 20-0-0-0 విజయగల
ద్వితీయ బహుమానము 10-0-0-0 కళకళములు
తేజ తోడాయి
భగవంతుని కోడల రామయ్య
కర్తవ్యము—కల్పా ప్రద సూర్యనారాయణ రావు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబర్ 11-వ తేది గురువారము

(1) భాగ్యములు			
వనియ్యము కా 1-1	రూ 45-0-0	వెంకటము 55-0-0	వంకట
వియ్యము బస్తా		వెంకటము	వంకట
వసుమతి సానిది	రూ 45 గలది	రూ 18-0-0	18-4-0
వెలుగుది	రూ 15-4-0		15-8-0
దిల్లీ	రూ 15-8-0		16-0-0
రాములు కా. 164 బస్తా 1-1			8-8-0
నవ్వులు	రూ 24-0-0		26-0-0
(2) వస్త్ర భాగ్యములు			
కంఠము బస్తా 1-1	205 రూ	12-0-0	రూ 14-0-0
వెనుగు	రూ 11-0-0		11-4-0
వెనుగు	రూ 11-8-0		12-0-0
వినుములు	రూ 18-8-0		15-8-0
ఉలకలు	రూ 7-8-0		7-12-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులుకా 1-1	రూ 177-0-0		178-0-0
వెయ్యము 1-1	రూ 14-0-0		26-0-0
కొండాపురం వేరువెనకవస్త్ర కా 18	రూ 64-0-0		65-0-0
యితర ప్రదేశము	రూ 60-0-0		62-0-0
వేరువెనకనూనె గానుక కా 1-1	రూ 146		వినుమునూనె 144
అమలము నూనె కా 1-1			రూ 142-0-0
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపకపు కా 1-1	రూ 216-0-0		220-0-0
వారపకపు	రూ 196-0-0		200-0-0
వివరకాయలు (చుట్టూరి) కా 1-1	రూ 90-0-0		105-0-0
గుట్టూరుపాపాకట్టు నీలిమయము ముగిస 1-1	రూ 40,		45
కాళహస్తి పాపాకట్టు			రూ 60,65
రెల్లము కా 1-1	రూ 40-0-0		50-1-0
చింతపండు కా 1-1	రూ 85-0-0		46-0-0
(5) ఇనుము			
పట్టాళ రథం కా 1-1	రూ 84-0-0		85-1-0
చదరం	రూ 85-0-0		88-0-0
రథండు	రూ 89-0-0		50-0-0
(6) లోహములు			
వెండి 100 రులంట్ల	రూ 80-0-0		81-0-0
బంగారము, రులము 1-1	రూ 24-8-0		25-0-0
కర్రను 1-1			రూ 15-14-9
ఇత్తడి కా 1-1	రూ 805-0-0		810-0-0
రాగి దీట	రూ 850-0-0		855-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-1	రూ 44-4-0		44-8-0
(7) రంగులు ఆలిజరై			
అభివృద్ధి	20 దీర్ఘము	రూ 185-0-0	140-0-0
వోట్లకృష్ణము	దీర్ఘ	రూ 180-0-0	185-0-0

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదఫర్మసి

లిమిటెడ్

185 మాంటురోడ్డు మద్రాసు

మాన్యపీఠులనేమల కోరిక ననుసరించి విజయనగర సంస్థాన వైద్యులను, నుమారు 80 సం॥రములనుండి వైద్యము చేయుచున్న వారను, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లో ప్రధాన వైద్యులుగానుండి వైద్యములను కరారు చేయుచున్న వారను, చెన్నపురి ఆయుర్వేదశాలలో రసకర్మలో పాఠ్యాయములను నగు భిషగ్రాజుపండిత వేంకటేశ్వరరావు మాండలిక గారు తిరుపతికిలో మాచే స్థాపించబడిన మా ఆయుర్వేద వైద్యశాలలో, ఉపాధ్యక్షుడు 7-80 గంటలనుండి 9-80 లవరకు, సాయంత్రమున 4 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు కోసును పరీక్షించి మందు నిచ్చుటకు అనకాళము కలుగజేసి యున్నాము. గాన అందరను ఇట్టి అనకాళమును వృధాపాసి శిశు, దానిని సరిగా ఉపయోగించుకొన కోరెదము.
మేనేజరు.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీప్రతి
పి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎస్. మేనేజరు వైద్యకు

అతిగ్రాహక అడ్రాసు: "ఇంద్ర ప్రాస్థం" పెద్దాపురం.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిపాపులతో దొరకును

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

మైసూరు ఎస్. ఎస్. ఆర్ వైద్యశాలాధికారి పా. వెంకటాచల వండితులవారిచే రయారు చేయబడిన లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను వాడితిని అది కుద న్యతేజశాలికలచే రయారు చేయబడినవని తెలుప మిక్కిలి శుభోద్యమము. వాటిని వాడుటకలగ నోటికి కుంచి కువాసనిచ్చును, విడువని రొమ్ముకడిగెను, అశ్మి, హృద్రోగములు, కడుపుకొప్పి, కంటిబుర్రములు వీటిని తక్షణమే పారదోలును వీనిని అయ్యార్యక వైద్యులందరు తప్పక వాడుట మంచిది.

డాక్టరు (కళ్యాణం, డెల్టా) అయ్యార్యక యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎస్. వై. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ నైపు యం. ఎస్. ఏ. వి. ఎస్, పానిటి ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్స్ట్రల్యంగ్ కమిషన్, అగియారిసండు, నెం 5 బాంబాయి.

కానకేశరి ఉష్ణము, శీతలముచే గలుగు దగ్గు, కుక్కదగ్గు, గొంతుపుండు, రొమ్ముకడిగెను మొదలగునవి తప్పక తక్షణమే వాడును.

507 యెక్కిడ నున్నట్టి జనలందరు మీ కస్తూరి మాత్రలను వాడి, అందువలన కలిగిన గుణములను చూచి మిక్కిలి తృప్తిచెంది 8 బుద్ధులు వరల వంపనలెను. ఎస్. రాజుగడ్డల కొత్తనర్రతులు నిర్మలూహసాస్థు కర్నూలుజిల్లా. [594]

బ్రాంచి:— నెం 381, తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి. పీలు పంపబడవు.

పాశ్చర్య వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు. (1) 594

అమృతాంజనండిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రూ. అం.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అశ్మిరమునకు ...	1-0
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1-0
3. జ్వరహరి బ్యూరములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు ...	0-10
5. మూలకంకకు తైలము దబ్బి 1-కి ...	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటుకు ...	0-6
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8
8. కలరా మాత్రలు. వాంతిభేదులకు ...	0-6
9. వంకరకూలహరి, వండ్లపోటుకు ...	0-8
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు ...	0-0
11. గజ్జికీతైలము, గజ్జిచీడలకు దబ్బి 1-కి ...	0-6
12. కుక్కలకు తైలము, శీతపగుళ్లకు ...	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
14. కుప్పకు తైలము, దబ్బి 1-కి ...	0-4
15. వంకరమార్గము, వండ్లపోటుకు ...	0-4
16. కుఖిభోగి మాత్రలు ...	1-2
17. కుఖిభోగి తైలము, పుండ్లకు ...	1-0
18. రోమహరి వెండ్రుకలు ఉడుకుకు ...	0-8
19. మోహినితైలము వెండ్రుకలు వెరుగుకు ...	0-12
20. చెడితేలపు పుస్తకము 1-కి రూ. 1-0-0 అ	
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-8
22. గ్రహణి మాత్రలు దబ్బి 1-కి ...	0-8
23. బులారి మాత్రలు, మలబద్ధము ...	0-8
24. బంగారు తేలపు పుస్తకము 25 తేలము గలది 1-కి రూ. 2-0-0 అ	
25. పెప్పరు మెంటునూక ...	1-4
26. చందిని అత్తరసీమది కెన్ను 1-కి ...	2-8
27. కుమారు మాత్రలు, కుమారువ్యాధులకు ...	1-0
28. కగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1
29. కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు ...	1-0
30. కఫహరి మార్గము, దగ్గు, ఉబ్బునములకు...దబ్బి 1-కి	0-8
31. నుండరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
32. శిరోవేదన మాత్రలు, శలనోష్ణులకు ...	0-8
33. శ్రీరాంజనము, కంటివ్యాధులకు ...	0-4
34. జంతువాతహరి, ఎముకలకు ...	1-0
35. ఉబ్బునమునకు మందు ...	2-0
36. వాయుపుష్టిమందు మందు ...	1-0
37. విరోచనములకు మాత్రలు దబ్బి 1-కి	0-8
38. కస్తూరిమాత్రలు పెద్దని మంచిది 50-కి	0-10
39. వామకర్పూరము ...సీసా 1-కి	0-6
40. శిపాళేశ్వర కస్తూరి మంచిది ... రూ. 1-కి	40-0
41. కంకశుభ్రవ్య ...	8-8
42. కర్పూరార్పం 1-వ రకం ...	8-8
43. కర్పూరార్పం 2-వ రకం ...	1-0
44. బాన్సు లేక అది కచ్చికానా ...	8-8

అమృతాంజనము డిపో,

బొంబాయి మదరాసు

వెంట్రుకలే అందము?

రాలి పోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఉడిరాకమును సే త్వరపడుడు.
ఉడివచ్చుట మొదలు వెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయానూనెను

వాడుట మొదలు వెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, శిరో మాంధ్యమున్నను, యిది దివ్యవృక్షము

వెంట్రుకలు పిట్టుట గాని, గరుడగ గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకలు వరల యెప్పుడీ మెరవనమును గల్గి కట్టుకలె నుండి మెరయు చుండును.

ఈ రోజునకే వీనిని పరీక్షించి చూడును

వెంట్రుకలు వెట్టుకొట్టియగునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను శర్యోత్కృష్టమనిక జేయును.

నెల బుడి 1-కి 2-క రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు క్రత్యేకము.

అన్ని వోల్టేజీలకు ఈ డ్రెండ్ తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువ్వారస ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

“ట్రో దిల్ బహారు”కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

కెన్ను బుడి 15 ఫం క్య 2-0-0

ద్రాసు బుడి 15 ఫం క్య 0-12-0

ద్రాసు బుడి 1-కి ఫం క్య 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మందు అమ్మకారంకరకదనము, కరస అమ్మకారకదనముగా పొందవచ్చు. శుభము.

హాలు యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 అమ్మానుకీడు, బాంబాయి.